Jälkiä jättämättä

arkipäivän pienestä vastarinnasta

Anonyymi

Sisältö

Ei enää vääriä profeettoja 4
Ei nimiä, ei iskulauseita 5

Hallitsevaa kulttuuria harvemmin kiinnostaa tuoda esiin mitään sellaista, mikä kertoisi muustakin kuin kansalaisten innokkaasta ja halukkaasta osallistumisesta järjestelmään. Kapinan ja alistumattomuuden eleet pyyhitään pois historiasta silloin, kun ne paljastavat esivallan hallinnan olemattomuuden. Ja silloinkin, kun ne pääsevät näkyviin, välittyvät kapinoijien olemus, motiivit ja käytös puolueellisen eliitin kautta, joka pyrkii kieltämään meidän kykymme luoda itse oman vapautumisemme ajatukset ja keinot.

Tässä ei sinänsä ole suurimmalle osalle meistä mitään uutta; kyseessä on muiden muassa EP Thompsonin, Christopher Hillin ja Eric Hobsbawmin 60-luvulla kehittämän luokkahistorian lähtökohta. Kuitenkin myös heidän historiansa, vallanpitäjien tuottaman historian tapaan, keskittyy siihen, miltä asiat päälle päin näyttävät. Aivan samoin kuin todellinen elämä on muualla kuin televisiossa, pilkistää vastarinnan historia korkeintaan johtajista, seuraajista ja huomattavista tapahtumista kertovien virallisten asiakirjojen rivien välistä. Pyrkiessään säilyttämään oman asemansa, ovat hallitseva luokka ja sen viralliset muistiinmerkitsijät – toimittajat ja muut vastaavat retkut, joiden oma yhteiskunnallinen asema riippuu luokkayhteiskunnan säilymisestä – poikkeuksetta yrittäneet keskittää huomion vain protestien (todellisiin tai kuviteltuihin) johtajiin ja etenkin niihin, joilla on muita merkittävämpi yhteiskunnallinen asema tai muita etuoikeuksia.

Mutta ne, joilla ei ole riittävästi vaikutusvaltaa jotta heidän sanansa tai tekonsa tunnustettaisiin tärkeiksi, ovat samalla myös niitä, joilla ei ole mitään haluakaan tulla tunnetuksi. Juuri tämä yksilöllinen ja yhteinen välttelyn maailma on historian saatossa osoittautunut kaikkein vastustuskykyisimmäksi paljastumiselle.

Iso osa aktiivisesta poliittisesta elämästä jää vaille huomiota siitä yksinkertaisesta syystä, että se tapahtuu tasolla, jota harvoin tunnustetaan poliittiseksi. Kun massamedia on opettanut meidät osoittamaan suosiotamme spektaakkelimaiselle toiminnalle vaivihkaisten ja varovaisten tekojen sijaan, on kaikessa kyse pelkästä ulkoasusta, samaisen massamedian rakentamasta kapinan kuvasta. Mutta tukahdutettujen massojen keskuudessa tapahtuu paljon viranomaisten valvovilta katseilta kätkettyä poliittista toimintaa. Kyse ei siis ole pelkästään siitä, että historiallinen aineisto on eliittien eliittejä varten tallentamaa, vaan myös siitä, että kapinallisilla itsellään on tarkoitus olla jättämättä jälkiä toiminnastaan (se antaa meille paremman henkilökohtaisen turvallisuuden ja kontrollin omista tekemisistämme). Sellaisten tekojen ei ole ollut koskaan tarkoituskaan jäädä asiakirjoihin, ja ne ovat usein olleet onnistuneita juuri niin pitkään kuin ovat pysyneet näkymättöminä. Esimerkiksi kaikista onnistuneimmat riistäjien myrkytykset ovat niitä, joita ei koskaan tajuttu myrkytyksiksi. Kuten täydellinen rikos, kumouksellinen teko pyrkii välttämään kaikkea jäljitettävyyttä ja arkistoihin tallentumista sekä peittämään jälkensä – jotta tekijät voivat iskeä (anonyymisti) uudestaan. Ainoastaan ne, jotka haluavat olla marttyyreja, julkkiksia, tai muita mediapersoonia, haluaisivat jäädä odottelemaan antaakseen nimensä ja kuvansa.

Vaikka asiaa on jo sen perimmäisen luonteen vuoksi mahdotonta todistaa, niin petkutuksen onnistumisesta kertoo näennäinen säyseys, jonka rikkovat vain sellaiset hallitsevan luokan itseluottamuksen kriisit, joiden ansiosta kapinan laajamittainen leviäminen käy mahdolliseksi. Kykymme käyttää eduksemme näitä suotuisia hetkiä täytyy nähdä yhteydessä pitkäkestoiseen kamppailuun, jonka menestys riippuu sen näkymättömyydestä.

Niinpä sellainen käsitys politiikasta, joka keskittyy joko virallisiin ja muodollisiin valtasuhteisiin (myötäilyn ja nöyristelyn komentonäytöksiin) tai avoimeen protestointiin ja kapinointiin, edustaa aivan liian suppeaa käsitystä poliittisesta elämästä. Se historiallisen tiedon runko, jonka kanssa me joudumme tulemaan toimeen, käsittelee pääosin vain sitä mikä on päässyt julkisuuteen. Tietenkin sieltä löytyy tärkeitä tapahtumia ja asioita, joista voimme saada innoitusta omiin

protesteihimme ja kapinoihimme. Mutta jälkiviisastelun ja reportaasien linssit vääristävät kuvaa. 'Historia' tallentaa sen mikä on kaikkein spektaakkelimaisinta ja helpoiten paikannettavissa: alku, huiput, tietoinen irtiotto menneeseen. Näemme huippukohdan, (vain mahdollisesti ratkaisevan tärkeän) tunkeutumisen julkisuuteen. Näin ollen se typistää yhteiskunnallisten muutos- tai hylkäämisliikkeiden kehityksen, sillä se vangitsee huomiomme vain yhteen pieneen hetkeen ajassa, erottaen sen kaikesta siitä mikä teki sen mahdolliseksi. Kuten Dickens muistuttaa Barnaby Rudgessa: "Kiinnitämme sadonkorjuuseen enemmän huomiota kuin kylvöön." Median väitteistä huolimatta nämä liikkeet eivät käytännössä koskaan ilmesty tyhjästä; ne ovat pikemminkin jatkuvien prosessien kiihdyttämistä oikein ajoitetuilla julkisilla näyttäytymisillä. Mielenosoituksellista toimintaa edeltävää uutta agitaatiota ja valmisteluja on aina alkamassa, eivätkä ne koskaan lopu. Vasta varman murroksen hetkellä pitävät jokapäiväisen kapinoinnin tekijät turvallisena ilmestyä julkiselle näyttämölle. Ellei valtio provosoi epätoivoisiin keinoihin, osoitetaan kollektiivista uhmakkuutta hyvin harvoin avoimesti, paitsi jos se on käytännöllistä ja sen onnistuminen on todennäköistä. Siihen hetkeen asti ne mekanismit, rakenteet ja kamppailut, jotka väistämättä edeltävät sitä, pysyvät suljettuna kirjana.

Juuri 'vähäpätöisten' uhmakkuuden ja kapinan eleiden kasautuminen mahdollistaa käänteentekevät kumoukset. Ne eivät ole vallankumouksen korvike, vaan sen välttämätön edellytys. Tästä syystä kapinan muutosvoima laajenee poikkeuksetta niin äkisti – "aivan kuin tyhjästä" – ja siksi vallankumoukselliset eliitit (etujoukon naurettavat sirkustirehtöörit) huomaavat aina jäävänsä taka-alalle.

Ei enää vääriä profeettoja

Aikaisempien muutosliikkeiden ymmärtäminen ei ole pelkkää historiantulkinnan harjoittelua. Saadun tiedon avulla voimme ymmärtää, miten toimia itse tehokkaasti tässä ja nyt. Kun käsitämme mitä on ollut, voimme suunnitella sen varalle mitä saattaa tulla.

Liikkeet, jotka yrittävät luoda vastarinnan perustaa julkisilla (yleensä julkisuutta tavoittelevilla) protesteilla, tulevat aina kohtaamaan yleistä kiinnostuksen puutetta. Tämä ei johdu siitä, että suurin osa ihmisistä ei vain välitä, vaan siitä, että meillä on mielenosoittajia paljon realistisempi käsitys sellaisten keinojen hyödyllisyydestä.

Mahdollisuuksien tutkimisen taito löytyy pikemminkin niistä nimettömistä, välittömistä (mutta ei mitenkään spontaaneista) ja lyhytikäisistä kollektiivisista teoista, jotka soveltavat sissisodan periaatteita jokapäiväiseen arkeen. Salaperäiset ja ennen kaikkea salaiset teot sopeutuvat parhaiten sellaisen vihollisen vastustamiseen, joka voittaisi todennäköisesti minkä tahansa avoimen yhteenoton. Meidän täytyy olla koko ajan valmiina liukenemaan heti epäsuotuisat olosuhteet kohdatessamme.

Spontaaneja, kenelle tahansa sopivia toimintamuotoja voidaan tarkoituksella käyttää, ja käytetäänkin, koska ne tarjoavat taktisia etuja kaikille mukana oleville. "Matalan intensiteetin luokkasodankäynti" prässää, koettelee ja etsii aina mahdollisen rajoja – voidakseen ottaa nopeasti hyödyn irti kaikista kriisien aikana mahdollisesti esiin tulevista halkeamista. Kyse ei näin ollen ole 'kyvyttömyydestämme' ylläpitää pysyviä poliittisia organisaatioita (useimmat järkevät ihmiset äänestävät jaloillaan ja välttävät näitä järjestöjä kuin ruttoa), vaan lyhytaikaisen suoran toiminnan valitseminen edustaa yleistä taktista viisautta, joka on syntynyt tietoisena reaktiona kohtaamiimme poliittisiin pakkokeinoihin. Anonyymiys ja muodollisten organisaatioiden vält-

täminen avaavat vastarinnan mahdollisuuksia ja heijastavat käsitystämme spektaakkelimaisen, välillisen toiminnan vaarallisuudesta ja turhuudesta.

Vaikka tällainen toiminta sulkee pois muodollisen organisaation, se ei takuulla estä tehokasta koordinointia, joka saavutetaan läheisryhmien, samanhenkisyyden, perinteisten ja uusien yhteisöjen, työpaikkojen ja – kyllä – ehkä jopa rituaalien ja uskonnon harjoittamisesta syntyvien epämuodollisten verkostojen kautta. Sosiaalisesti juurtuneet, arkipäivän tasolla kehittyneet verkostot ovat yhtä vaikeaselkoisia viranomaisille kuin ne ovat välttämättömiä kumoukselliselle toiminnalle. Jätetään vasemmiston rippeet laatimaan mahtipontisia suunnitelmiaan kansallisista – nykyään jopa maailmanlaajuisista – federaatioista. (Minkä muodostamia federaatioita ja liikkeitä? Paraateja maailman TV-kameroiden edessä? Ei kiitos.)

Tehoavan kumouksen täytyy järjestäytyä virkavallan katseen ulottumattomissa, fyysisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti syrjäisissä paikoissa; niillä alueilla joita viranomaiset vähiten valvovat. (Kaikenlaiset anarkisti- ja ekoaktivistitapaamiset ovat otollisia paikkoja vasikoille, reformistipoliitikoiksi pyrkiville ja sekopäille.)

Niille, jotka tarkastelevat asioita vain pintapuolisesti, ja niille, jotka ovat uhmakkuudenosoitusten spektaakkelimaisen kuvan lamauttamia, tässä esitetty strategia saattaa tuntua perääntymiseltä 'perinteisestä' luokkataistelusta. Mutta asiat eivät ole juuri niin kuin ne näyttävät olevan; tämä on se muoto, jonka perinteinen luokkataistelu on aina onnistuessaan ottanut. Maanalainen, näennäisen harmiton ja ehkä jopa antipoliittinen rakenne tarjoaa tehokkaalle kumoukselliselle toiminnalle joustavuutta ja sissimäistä liikkumavaraa.

Ei nimiä, ei iskulauseita

Näistä järjestäytymistavoista on meille välitöntä hyötyä ja käyttöä: ei johtajia vangittavaksi, ei hierarkkista organisaatiota käyttämään valtaa ylitsemme omissa nimissämme, ei jäsenlistoja tutkittaviksi, ei manifesteja arvosteltavaksi, ei neuvottelijoita tapaamaan valtaa pitävää eliittiä (ja liittymään siihen). Ei julkilausumia, ei symbolisia rajanvetoja, ei lehdistötiedotteita toimittajien tahallaan väärin tulkittavaksi ja yksinkertaistettavaksi. Ei periaateohjelmia tai ohjelmajulistuksia, jotka intellektuellit voivat kaapata omikseen. Ei lippua tai banderollia, jonka alaisuudessa vaatia typerää kuuliaisuutta lahkolle.

Mutta mitä konkreettisia muotoja kapinamme sitten ottaa? No, niitä mitä se jo nyt ottaa: varastelu, teeskennelty tietämättömyys (parempi häivyttää tarkoitusperämme), töistä pinnaaminen tai sen tekeminen huolimattomasti, hidastelu, työstä kieltäytyminen kokonaan (pienellä valmistelulla saatamme jopa nauttia seuraavasta lamasta), salakauppaa ja -tuotantoa myyntiin (vaihtoon – tai vielä parempaa, ilmaiseksi jaettavaksi), talonvaltauksia, kieltäytymistä maksamasta mistään, veronkiertoa, virallisten asiakirjojen tuhoamista, sabotaasia ja tuhopolttoja, salamurhia, improvisoituja mellakoita (jos ei muuten niin huvin vuoksi), ja valtion kansallisten juhlapäivien muuttamista riemukkaan tuhon hetkiksi.

Jos teemme tämän kaiken tarkoituksenamme saavuttaa täydellinen omavaraisuus kaikkien tarpeidemme ja halujemme tyydyttämiseksi, saatamme havaita, ettemme tarvitse muuta siirtyäksemme järjestelmässä selviytymisestä sen kukistamiseen.

Olkoon päivittäinen elämänvietto silkkaa kapinan kuivaharjoittelua. Se on niiden pienten tekojen kasauma joka tuo virkavallan polvilleen. Nouskaamme!

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Anonyymi
Jälkiä jättämättä
arkipäivän pienestä vastarinnasta

Haettu 16.8.2012 osoitteesta: http://takku.net/article.php/20080317184538257
Alkuperäinen teksti Without a Trace julkaistu Do or Die lehden numerossa 10.

fi.theanarchistlibrary.org